

ÎNCHEIERE

11 noiembrie 2020

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Pshenichnaya Nina, reprezentată de avocatul Adam Alexandru,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Pshenichnaya Nina împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la anularea deciziei,

împotriva deciziei din 27 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 24 septembrie 2018 Pshenichnaya Nina, reprezentată de avocatul Adam Alexandru, a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al RM cu privire la anularea deciziei nr. 60/18/DAI din 16 august 2018 și obligarea acordării statutului de refugiat.

În motivarea acțiunii a indicat că prin decizia nr. 60/18/DAI din 16 august 2018 a Direcției azil și integrare (DAI) a Biroului de Migrație și Azil, adusă la cunoștință la 24 august 2018, a fost respinsă cererea de azil depusă de către Pshenichnaya Nina.

La 22 februarie 2018 a depus cerere Direcției azil și integrare a Biroului de Migrație și Azil privind acordarea unei forme de protecție în Republica Moldova. În motivarea cererii a menționat că s-a născut la data de XXX în XXX, este de naționalitate rusă și de religie ortodoxă. Referitor la motivul plecării sale din țara de origine, a invocat că din 2004 a lucrat în calitate de promotor a drepturilor omului la ONG-ul „Dreptul la Echitate” în XXX. Primul dosar în care a fost implicată direct și care a fost mediatizat a fost cazul copiilor orfani, care de către autoritățile din Kazahstan la împlinirea vârstei de 18 ani au fost lăsați fără nici un loc de trai. În urma intervenției solicitantei în instanța de judecată și mass-media, legislația a fost modificată și copiii după majorat primeau case sociale de locuit.

A menționat reclamanta că până la modificarea legii, casele destinate copiilor erau vândute, fie date în arendă, ulterior casele au fost restituite copiilor orfani. La modificarea legii, ONG-ul a optat pentru posibilitatea copiilor orfani să privatizeze

spațiile locative. Cazul a fost mediatizat și un articol în acest sens a fost publicat în revista „Karavan”, fiind publicată și poza dânzei.

Un alt caz în care a fost implicată, a fost cazul a două fete din orașul Usharal, care au fost înșelate la locul de muncă și în 2004 a fost contactată de avocata Zaida Bekbasînova, care i-a cerut ajutor pentru acest caz. Astfel, s-a deplasat personal în orașul Usharal unde a investigat 3 cazuri. Primul legat de încălcarea dreptului la muncă în cazul a două fete, al doilea violul și decesul unui băiat minor, și al treilea caz implicarea procurorului local în actele sexuale cu minorii. Un reportaj a fost mediatizat în cadrul emisiunii „Tainoe Rasledovanie”. După difuzarea emisiunii a avut probleme cu procurorul și câțiva lideri criminali din orașul Usharal. După ce casa i-a fost atacată de persoane necunoscute a denunțat ilegalitățile procurorului din Usharal, în rezultat procurorul a fost eliberat din funcție.

De asemenea, a mai invocat că în anul 2004 a mai fost implicată într-un alt caz de mare importanță. În anul 2005 când era în proces de colectare a materialelor din oficiul ONG-ului, aflându-se lângă mașină a fost lovită în cap și timp de 11 luni a avut nevoie de spitalizare și îngrijiri medicale. În perioada anilor 2005-2009 și-a suspendat activitatea în calitate de promotor a drepturilor omului din cauza sănătății provocate de lovitura din anul 2005.

În anul 2009 a înființat o grădiniță și ulterior a început să se implice în acțiuni de promovare a drepturilor omului. A lucrat la câteva cazuri împreună cu jurnalistul Vadim Kuramshin, care în urma unor dosare mediatizate împotriva autorităților a fost reținut și arestat abuziv.

A susținut că în anul 2011 din Kazahstan a plecat în Federația Rusă. În perioada anilor 2011-2014 s-a aflat în Federația Rusă unde a solicitat azil, decizia cu privire la azil nu i-a fost înmănată. La oficiul serviciului migrațional al Federației Ruse erau colaboratori ai Serviciului SIS din Kazahstan care urmăreau să o retumeze în țara sa de origine. Astfel, a plecat în Ucraina unde s-a aflat din anii 2014-2017, unde a depus cerere de azil, dat fiind faptul că în Ucraina a început revoluția, a venit în Republica Moldova.

A invocat recurenta că face parte dintr-o coalitie în care sunt incluși un număr mare de promotori ai drepturilor omului din Kazahstan, care colectează informații despre situația actuală din Kazahstan cu privire la drepturile omului. Astfel, solicită azilul în Republica Moldova, deoarece îi este frică să fie condamnată pe teritoriul Rusiei și a decis să rămână în Republica Moldova.

Reclamanta opinează că solicită azil în Republica Moldova pentru că vrea să ducă un mod de viață decent și liniștit în continuare și că nu poate să revină în Rusia sau Kazahstan din cauza motivelor enunțate, îi este frică de autoritățile Federației Ruse și ale Kazahstanului. Consideră că întrunește toate condițiile necesare pentru acordarea statutului de refugiat conform art. 45 al Legii nr.270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în R. Moldova și că cererea i-a fost respinsă nejustificat.

A solicitat reclamanta anularea deciziei nr. 60/18/DAI din 16 august 2018 a Direcției azil și integrare a Biroului de Migrație și Azil din cadrul MAI și obligarea Direcției azil și integrare a Biroului de Migrație și Azil de a-i acorda Ninei Pshenichnaya una din formele de protecție prevăzute de art. 16 al Legii nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul și anume statutul de refugiat.

Prin hotărârea din 08 octombrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată înaintată de Pshenichnaya Nina împotriva Biroului

Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la anularea deciziei 60/18/DAI din 16 august 2018, a fost respinsă.

Prin decizia din 27 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Adam Alexandru, în interesele Ninei Pshenichnaya și a fost menținută hotărârea din 08 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În motivarea deciziei, Curtea de Apel Chișinău a specificat că, Nina Pshenichnaya a relatat o informație destul de vastă despre activitatea sa din Kazahstan, însă nu a individualizat nici o acțiune îndreptată asupra sa ce ar prezenta un pericol pentru viața și integritatea sa corporală. La fel, nu a probat faptul că rămânerea ei în continuare în țara sa de origine ar deveni intolerabilă pentru sine din motivele enumerate în definiția refugiatului, sau că ar deveni intolerabilă din aceleași motive dacă s-ar întoarce acolo și nu rezultă existența unei temeri justificate. Analizând cronologic circumstanțele pricinii, Completul judiciar a reținut că nu s-a confirmat existența temeiurilor pentru acordarea azilului în Republica Moldova. Din probele administrate, nu rezultă expunerea apelantei riscului de a fi persecutată în țara de origine. Or, motivele invocate, în coroborare cu circumstanțele constatate în cadrul procesului, nu justifică acordarea unei forme de protecție.

A menționat Curtea de Apel Chișinău că, Direcția Azil și Integrare a Biroului Migrație și Azil al MAI, în mod întemeiat și justificat din punct de vedere faptic și juridic a decis respingerea cererii de azil a solicitantului Pshenichnaya Nina. Or, în cadrul judecării cauzei, nu au fost constatate careva temeiuri care ar demonstra ilegalitatea deciziei contestate, aceasta fiind emisă în conformitate cu legea.

Totodată, apelanta nu a adus careva probe în susținerea pretențiilor, prin urmare instanța de fond just a aplicat normele legale relevante circumstanțelor cazului și a dat o apreciere completă obiectivă și sub toate aspectele probelor.

La 04 august 2020 Pshenichnaya Nina, reprezentată de avocatul Adam Alexandru, a depus recurs împotriva deciziei din 27 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului avocatul recurenteii a invocat că instanța de apel a analizat doar o parte din argumentele invocate de către recurentă și că Pshenichnaya Nina riscă să fie arestată și torturată pentru criticile aduse guvernării. Consideră că Decizia Direcției azil și integrare, nr. 60/18/ din 16 august 2018 este pasibilă anulării deoarece este ilegală în fond, fiind emisă contrar prevederilor Legii nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova.

A specificat că în conformitate cu prevederile art. 42 al Legii privind azilul, la soluționarea cererilor de azil, autoritățile competente au obligația să cerceteze toate aspectele relevante ale cererii de azil, în colaborare cu solicitantul, după caz, sau la solicitarea acestuia. Art. 48 al legii prevede că la evaluarea temerii bine întemeiate de persecuție sau de a fi expus la un risc serios, autoritățile competente trebuie să se bazeze atât pe evenimente care au avut loc anterior părăsirii țării de origine, cât și pe cele care s-au desfășurat ulterior părăsirii țării sale de origine.

La 11 noiembrie 2020 Nina Pshenichnaya a depus supliment la cererea de recurs, solicitând casarea deciziei din 27 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La caz, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată, în prezența participanților la proces, la data de 27 mai 2020. Decizia Curții de Apel Chișinău a fost expediată participanților prin intermediul poștei electronice la data de 13 iulie 2020 (f.d. 109).

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că Pshenichnaya Nina, reprezentată de avocatul Adam Alexandru, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 04 august 2020, în termenul prevăzut de art. 245 Cod administrativ.

La 16 septembrie 2020 în adresa Direcției azil și integrare a Biroului de Migrație și Azil, a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art.246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în

circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de Pshenichnaya Nina, reprezentată de avocatul Adam Alexandru, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Pshenichnaya Nina, reprezentată de avocatul Adam Alexandru, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh